

GWARA PUŃSKA

Wokaliczny system fonologiczny

Jowita Niewulis-Grablunas

GWARA PUŃSKA

Wokaliczny system fonologiczny

1 Poznańska
Biblioteka
Bałtystyczna

Projekt okładki:
Wydawnictwo Rys

Recenzja:
dr hab. Norbert Ostrowski

Copyright by: Jowita Niewulis-Grablunas

Copyright by: Wydawnictwo Rys

Wydanie I, Poznań 2015

ISBN 978-83-65483-02-7

Wydanie:

Wydawnictwo Rys
Dąbrówka, ul. Kolejowa 41
62-070 Dopiewo
tel. 600 44 55 80
e-mail: rysstudio@o2.pl
www.wydawnictworys.com

*Siltų knygų skiru visiom ciom, katraj myli savo šnekli,
jos nesisarmacina ir šneka tēp, kap jų dzieduliai.*

*(Książkę tą dedykuję dla tych wszystkich, którzy kochają swoją gwarcę
nie wstydzą się jej i mówią tak, jak ich dziadkowie.)*

SPIS TREŚCI

Przedmowa.....	9
I. Wstęp.....	11
1. Cel i zakres pracy.....	12
2. Metody badań.....	15
3. Gwara Puńska na tle zróżnicowania gwarowego Litwy, Dzukowie.....	19
4. Krótka historia badań nad gwarami litewskimi w Polsce.....	25
5. Podstawy teoretyczne.....	26
II. Prozodia	31
1. Akcent główny.....	34
2. Akcent poboczny	36
3. Intonacje.....	39
4. Neutralizacja opozycji intonacji	46
III. System wokaliczny.....	49
1. ‘Długość – krótkość’	51
2. ‘Przedniość’ – ‘Tylność’	55
3. ‘Wysokość’ – ‘Niewysokość’, ‘Niskość’ – ‘Nieniskość’	59
4. ‘Jednolitość’ – ‘Niejednolitość’	60
5. Fonemy i ich allofony	60
5.1. Fonem /i/	61
5.2. Fonem /i̥/	69
5.3. Fonem /ie/	78
5.4. Fonem /ɔ/	83
5.5. Fonem /ɛ/	88
5.6. Fonem /u/	93
5.7. Fonem /u̥/	96
5.8. Fonem /uo/	98
5.9. Fonem /û/	101
5.9.1. Fonem /u̥/	103
5.10. Fonem /a/	104
5.11. Fonem /ḁ/	111
IV. Dwugłoski oraz inne połączenia	113
1. Dwugłoski V+V, V+R	113
2. Dwugłoski wtórne	118
3. „Tryftongi“ /iem, iel, uom, uol/	122

Podsumowanie.....	125
Punsko šnekto balsių fonologinė sistema	129
Wykaz skrótów.....	131
Bibliografia	133
Teksty gwarowe.....	149